

εχυρῶς κατὰ τῆς τραπέζης, ὥστε τὸ συνέτριψεν εἰς μύρια τεμάχια. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐγερθεὶς ἐξῆλθε δραμαίως τοῦ δωματίου.

— Τί δαίμονα ἔπαθε; ἠρώτησεν ἐκστατικὸς τὸν ἀγγιχνοῦστερον αὐτοῦ σύντροφον ὁ γιγαντώδης Ἰουτσούφ. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· στήν πίστιν μου, ὡς ἐκεῖ τὸ μυαλό μου δὲν φθάνει· βλέπω κ' ἐγὼ πῶς καὶ εἶχε· μὰ τὸ τί ὡς τώρα δὲν τὸ κατὰλαβα.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΕΤΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ.

(Τέλος. Ἰδε φυλλ. 193. σελ 21.)

— 000 —

« Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως δὲν ἔπαυσε περιφερόμενος εἰς Παρισίους, εἰσερχόμενος εἰς ἐργαστήρια ὁμιλῶν μετὰ ἐργατῶν, παρατηρῶν πᾶν ὅ,τι εἴλκυε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, ἀποτείνων ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς τυχόντας διὰ τοῦ διερμηνέως Κουρακίν, καὶ δίδων πάντοτε ἀποδείξεις τῶν γνώσεών του. Ὁλίγον ἐμελεν αὐτῷ περὶ κοσμημάτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀγορώντων τὴν ἡδυπάθειαν. Ἐνέκυπτε δὲ μάλιστα εἰς πάντα τὰ ἔχοντα σκοπὸν τινὰ ὠφελείας, εἰς τὰ τῆς ναυτιλίας, τῆς ἐμπορίας, τῶν τεχνῶν, καὶ δι' ἐφρηστῶντων παρτηρήσεων ἀπεδείκνυσεν ὅτι εἶχε νοῦν ὀρθόν, ἀπληστον περὶ τὸ διδάσκεισθαι καὶ ἀντιληπτικώτατον. Μόλις ἔβριψε τὸ βλέμμα εἰς τοὺς παρουσιασθέντας αὐτῷ τιμαλρεῖς λίθους τοῦ στέμματος, ἐνῶ ἐθύμασε τοὺς Γοδελινέιους τάπητας, ἐπεσκέφθη δις τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, διηρεύνησε τὰ ἐν τῷ ζωολογικῷ κήπῳ καὶ τὰ ἐργαστήρια τῆς μηχανικῆς, καὶ συνδιελέχθη μετὰ τῶν τεκτόνων οἵτινες κατεσκευάζον γέφυραν.

« Ἐκ τούτων εὐκολον νὰ υποθέσωμεν ὅτι δὲν ἦτο φιλοκαλλωπιστής· τὸ ἐνδυμα αὐτοῦ συνέκειτο ἐξ ἱματίου τριχίνου ἢ μαλλωτοῦ, ἐκ ζώνης πλερείας ὅθεν ἐκρέματο σπάθη, ἐκ στρογγύλης φενάκης οὐχὶ μακροτέρας τοῦ αὐχένος καὶ ἀνευ κόνεως, καὶ ἐξ ὑποκαμίσου ἀνευ χειριδίων.

« Ὁ φενακοποιὸς πρὸς ὃν εἶχε παραγγεῖλει φενάκην, νομίζων ὅτι ἔπρεπε νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν τότε συνήθειαν, κατεσκευάσεν αὐτὴν μακράν καὶ πολύτριχον. Ἀλλ' ὁ τσάρος προσέταξεν ἀμέσως καὶ τὴν περιέκοψεν κατὰ τὸ σχῆμα ἐκείνης ἣν ἔφεραν.

« Ἡ μήτηρ τοῦ ἀντιβασιλέως, ἡ δούκησσα Βερόν καὶ ἡ τῆς Αὐρηλίας, ἀνέμενον νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτάς· ὁ τσάρος μετὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα ἐπίσκεψιν· μὴ γενομένου δὲ τούτου, ἔστειλεν ἐκάστη αὐτῶν τὸν ἴδιον ὑπασπιστὴν ἵνα προσαγορεύσῃ τὸν ξένον. Μετὰ τοῦτο ὁ τσάρος ἐπεσκέφθη αὐτάς, αἵτινες τὸν ὑπεδέχθησαν ὅπως καὶ τὸν βασιλέα.

« Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπεσκέφθη τὴν μητέρα τοῦ ἀντιβασιλέως, οὗτος ἐλθὼν ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ

θέατρον, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ μέγα θεωρεῖον ἐκάθισαν ἀμρότεροι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θρόνου. Περὶ δὲ τὰ μέσα τῆς παραστάσεως, ζήτησαντος τοῦ τσάρου ζῦθον, ὁ ἀντιβασιλεὺς ἐγερθεὶς προσέφερε μόνος αὐτῷ ποτήριον ἐπὶ δίσκου καὶ ἀπόμακτρον. Οὗτος δὲ λαβὼν ἐπὶ καθήμενος, ἀπέδωκε τὸ ποτήριον καὶ τὸ ἀπόμακτρον πρὸς τὸν ἱστάμενον ἀντιβασιλέα, καὶ τὸν εὐχαρίστησε διὰ μειδιάματος καὶ νεύματος. Κατὰ δὲ τὴν τετάρτην πράξιν ἐξῆλθε τοῦ θεάτρου ἵνα δειπνήσῃ.

« Ἐγεύετο δὲ τὴν 11 καὶ ἐδείπνει τὴν 8 ὥραν. Διὰ τὴν τράπεζαν αὐτοῦ ἐδραπανῶντο 1800 φράγκα καθ' ἐκάστην· εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας παρήγγειλε νὰ ἐλκτιωθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐδεσμάτων, ἡ τράπεζα ἦτο πάντοτε πολυτελεστάτη. Σημειωτέον δὲ ὅτι δὲν ἔδωκε ταιαύτην προσταγὴν χάριν ἐγκρατείας, διότι ἦτο μᾶλλον κοιλιόδουλος· δὲν ἀπέκρουε τὴν ἀφθονίαν ἀλλὰ τὴν πολυτέλειαν. Ἐτρωγε κατὰ κόρον καὶ τὸ πρωῒ καὶ τὸ ἑσπέρας, ἔπινεν ἐκάστοτε δύο φιάλας οἴνου, μίαν δὲ ταιαύτην σικέρων κατὰ τὴν ὥραν τῶν τραγημάτων, καὶ πολλάκις ἐν τῷ μεταξὺ ζῦθον καὶ λεμονίων ζωμόν. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν περὶ τὸν τσάρον ἤριζον περὶ ἀδδθηφαγίας πρὸς αὐτόν, καὶ μάλιστα ὁ πνευματικὸς τοῦ ὕν ἡγάπα καὶ ἐσέβετο διὰ τοῦτο. Ταιαύτην δὲ εἶχεν εὐρυχωρίαν ὁ στόμαχος τοῦ ἱερέως τούτου, ὥστε συνδειπνήσας ποτὲ παρ' ἐμοί, εἶδε μετὰ καταφρονήσεως ἡρωϊκῆς ἄλλον τινὰ ἱερέα ἐκ τῶν ἡμετέρων κυλισθέντα ὑπὸ τὴν τράπεζαν μόλις μετὰ τὴν κένωσιν τῆς τετάρτης φιάλης.

« Ἐπισκέφθη δὲ καὶ ἰδιαίτερος τὸν ἀντιβασιλέα, οὐδένα ὅμως ἄλλον ἐκ τῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, πλὴν τῶν τριῶν ἡγεμονίδων ἃς ὠνόμασα, ἡξίωσεν ἐπισκέψεως. Ὅτε εἶπον αὐτῷ ὅτι οἱ ἐξ αἵματος ἡγεμονόπαιδες ἦσαν πρόθυμοι νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσιν ἐὰν ὑπέσχετο νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ αὐτὸς ἀκολούθως τὰς ἡγεμονίδας, ἀπέκρουσεν ἀγερῶχος τὴν ὑπὸ ὅρους γενομένην πρότασιν. Οὐδὲν ἄξιον περιεργείας παρημέλει νὰ ἴδῃ. Τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἐλθὼν εἰς τὸ κατὰστημα τῶν ἀπομάχων, ἠρξάνησεν ὅλα μετὰ πολλῆς περιεργείας, καὶ μεταβὰς εἰς τὸ ἐστιατώριον τῶν στρατιωτῶν, ἐζήτησε καὶ ἔπειν οἶνον ὑπὲρ τῆς ὑγείας αὐτῶν, πρὸς οὗς ἐφέρετο ὡς πρὸς συντρόφους, θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὤμων των. Αἱ κυρίαὶ ἤρχιζον νὰ τὸν θεωρῶσιν ὀλίγον εὐγενῆ πρὸς αὐτάς. Εὐρισκόμενος μεταξὺ τῶν θεατῶν ὠδήγουν τὴν σύζυγον τοῦ στρατάρχου Βελλάρ. Ὁ δὲ Πέτρος, παρατηρήσας αὐτὴν καὶ προσελθὼν ἠρώτησε ποία ἦτο, προσέθετο δὲ μετὰ μικρόν·

— Κυρία, εἶδα σήμερον τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὸν Ἄρην.

— Εἶναι νοστιμώτατος, μοι εἶπεν ἡ κυρία, ἀποχωρήσαντος τοῦ αυτοκράτορος.

« Ὁ τσάρος ἐπεσκέφθη καὶ τὰς Ἀκαδημίας, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ τῶν ἐπιστημῶν διώρθωσε χάρτην τινὰ τῆς Ῥωσσίας ὠνομάσθη μέλος αὐτῆς. . . .

« Ἐλθὼν εἰς Saint-Cyr εἰδοποίησε τὴν Κυρίαν Μκιντενῶν ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὴν ἴδῃ. — Παρακαλῶ

ἀπεκρίθη αὐτῇ, τὸν αὐτοκράτορα νὰ μὲ συγχωρήσῃ μὴ δυναμένην, ἕνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας μου, νὰ τὸν δεχθῶ. Καὶ μετὰ ταῦτα στραφεῖσα πρὸς με εἶπε· δὲν ἡμπορῶ νὰ ἴδω ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ὁ Λοδοβίκος ΙΔ' δὲν ἐδέχθη εἰς τὴν Γαλλίαν.

— Κυρία, ἀνέκραξα, σκεφθῆτε καλὰ, διότι ἡ Μοσχοβιτικὴ Αὐτοῦ Μεγαλειότης εἶναι ἱκανὴ νὰ κυριεύτῃ ἐξ ἐφ' ὧν τὸν κοιτῶνά σας. Εἰς τὸν τόπον του δὲν πολυσυστέλλονται τὰς γυναῖκας.

— Ἐχεις δίκαιον, ἐπανελάθεν ἡ Κ. Μαιντενὼν, δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶπω ὅτι εἶμαι ἀσθενής, πρέπει καὶ νὰ ἐξαπλωθῶ εἰς τὸ στρώμά μου.

— Διπλασιάζετε τὸν κίνδυνον, Κυρία. Ἡ χήρα Λοδοβίκου τοῦ ΙΔ' ἐνθυμουμένη τὰς νεανικὰς μου πονηρίας δὲν ὠργίσθη· ἐξ ἐναντίας μειδιάσασα μοι εἶπεν· Εἶμαι γραῖα καὶ δὲν φοβοῦμαι. Καὶ ὅμως τὴν εἶδα ψιμυθιουμένην ὡς ἂν τῶνόντι περιέμενε τὸν τσάρον. Ἐξήλθον δὲ ὅπως ἀρήσω αὐτὴν νὰ πλαγιάσῃ. Ἀλλὰ μόλις ἐξηπλώθη, καὶ ὁ Πέτρος, μὴ θέλων νὰ ἀναχωρήσῃ χωρὶς νὰ τὴν ἴδῃ, ἠρώτησε ποία ἦτο ἡ καταικία τῆς καὶ ἦλθεν εἰς αὐτήν. Ἐγὼ δὲ εὐρεθεὶς εἰς τὸν πρόδομον παρηκολούθησα τὸν μονάρχη, ὅστις, ἐὰν ἐξῇ Λοδοβίκος ὁ ΙΔ', ᾔθελε προκαλέσει φρικτὸν πόλεμον διὰ τῆς τοιαύτης παραβιάσεως τῆς ἐθιμοταξίας. «Μήπως σκοπεῖς, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν, νὰ κατακτήσῃ τὴν χήραν τοῦ μεγάλου βασιλέως ὡς τινὰ ἐπαρχίαν τῆς Σουηδίας!»

Καὶ τὸ μὲν κωνωπεῖον ἦτο κλειστόν· ἀλλ' ὁ τσάρος ἀνοίξας αὐτὸ ἠτένισε μετὰ προσοχῆς τὴν Κ. Μαιντενὼν καὶ ἀνεχώρησε χωρὶς οὔτε λέξιν νὰ προφέρῃ. Δὲν μοι ἔτυχε ποτὲ νὰ ἴδω τοιαύτην ἀλλόκοτον σκηνήν· ἡ Κ. Μαιντενὼν ἔκειτο ὡς ἀπολελιθωμένη, οἱ δὲ παρευρεθέντες ἴσταντο ὡς ἐμβρόντητοι.

Ἡ μετὰ τινὰς ἡμέρας μετὰ τὰς εἰς Σορβόννην ἦν ἐμελλεν ὁ Πέτρος νὰ ἐπισκερθῇ, ἐστάθην παρὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Καρδινάλιου Richelieu. Μόλις δὲ παρέτῃρυσεν αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ ὀρχαμὼν μετὰ πλείονος συγκινήσεως ἢ ὅσην ἐδειξεν ὅτε ἦλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς Κ. Μαιντενὼν, ἐνηγκαλίσθη τὸν ἀνδριάντα κλαίων καὶ λόγων· «Μέγιστε ἄνερ! θὰ εἰδῇς τὸ ἥμισυ τοῦ Κράτους μου εἰς νοῦν ὁποῖος ἦτο ὁ σὸς, ὅπως μὲ βοηθήσῃ ἵνα κυβερνήσω τὸ ἄλλο ἥμισυ!» Τότε πάντες οἱ περιστῶντες κατελήφθησαν ὑπὸ εὐλαδίας καὶ θαυμασμοῦ· τῶν παρόντων δὲ τις δακτυλοδεικτῆσας με, αἰδοῦ, εἶπεν· ὁ κληρονόμος τοῦ ὀνόματος τοῦ Richelieu.» Καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, «Κύριε, μοι εἶπε, φέρεις τὸ ὠραιώτερον τῶν ὀνομάτων τῆς Γαλλίας.

Ἡ δ' οὖν δ' Ἀντὲν παρ' ᾧ ἐγείθη ποτὲ ὁ τσάρος, θέλων νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν τῆς συζύγου του ἐπιθυμούσης νὰ ἴδῃ τὸν αὐτοκράτορα, προσέτραψεν αὐτὸν νὰ καταβῶσιν εἰς τὸν κήπον· ὅτε δὲ ἐπλησίασεν, εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦτο ἡ δούκησσα μετὰ τῶν περὶ αὐτήν, εἶπε τις πρὸς αὐτὸν ὅτι ἡ κυρία ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ· ἀλλ' ὁ Πέτρος, μὴ ἀποκριθεὶς μηδ' ἐρωτήσας κἂν ποία ἦτο, ἐβάδισε βραδύτερον. τὰς περιειργάσθη, τὰς ἐχαιρέτισεν ἐν γένει ὅλας δι' ἐνός μόνου νεύματος, καὶ διέβη. Εἰσελθὼν εἰς τὸ

ἐστιατώριον εἶδε τὴν εἰκόνα τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ τόσον ἐχάρη, ὥστε εἶπεν ὅτι μόνον οἱ Γάλλοι εἶναι ἄξιοι τοιούτων φιλοφρονήσεων. Τοιαῦτα καὶ ἔτι πλείστα ἔλεγεν ὅτε, διαρκούντος τοῦ γεύματος, ἐξωγραφήθη. Ὡμίλει δὲ εὐκόλως τήν τε Λατινικὴν καὶ τὴν Γερμανικὴν· ἀλλὰ καὶ τὴν Γαλλικὴν ἐνόησε καλῶς θὰ ἠρμήνευε δι' αὐτῆς τὰς ἰδέας του· ὑπετίθετο ὅμως ὅτι χάριν μεγαλοπρεπείας μεταχειρίζετο διερμηνέα.

Ἡ Παρευρεθὲν δὲ καὶ εἰς δίκην γενομένην ἐν τῷ ἀνωτάτῳ δικαστηρίῳ. Ὁ εἰσαγγελεὺς ἑμιλὼν κατέδειξε τὴν τιμὴν ταύτην, καὶ ἡ ἐπίσκεψις ἐσημειώθη εἰς τὰ πρακτικά.

Ἡ φιλορρονητικὴ ἐνδειξις ἡ πλέον πάσης ἄλλης καταθέλλεσσα αὐτὸν, ὑπῆρξεν ἡ γενομένη ἐν τῷ νομισματοκοπείῳ. Ἀποῦ περιειργάσθη καλῶς τὴν κατασκευὴν, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς μηχανῆς ἠθέλησε νὰ κινήσῃ αὐτὴν μετὰ τῶν ἐργατῶν. Ὅποις δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἀπορία του ὅτε εἶδεν ὅτι τὸ ἐκκοπὲν νόμισμα παρίστανε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἦτο ἐντελεστέρον πάντων τῶν ἄλλων μεταλλίων τοῦ τσάρου. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἕτερον μέρος ἤρρεσεν αὐτῷ, διότι παρίστανε φήμην μεταβαίνουσιν ἀπ' ἄρκτου εἰς μεσημβρίαν, καὶ ἔχουσιν ἐπιγραφὴν τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τοῦ Βιργιλίου· *Vires acquirit eundo*, ἦτοι δὲν παύει ἀποκτῶν νέας δυνάμεις. Ἐσήμαινε δὲ τὰς γνώσεις ὅσας ὁ τσάρος ἀπέκτα περιηγούμενος.

Ἡ βασιλεὺς προσέφερεν αὐτῷ δύο τάπητας Γοβελινεῖους καὶ ἕξ ἄδαμντοκόλλητον· ἀλλ' ἐκεῖνους μὲν ἐδέχθη, ταῦτα δὲ οὐχί. Αὐτὸς δὲ διένειμε πολλὰ μέταλλα παριστῶντα τὰς κυριώτερας τῶν πράξεών του καὶ εἰκόνας λιθοκαλλήτους, καὶ ἐξήκοντα χιλιάδας φράγκων πρὸς τοὺς ὑπηρέτας... Ἀνεχώρησε δὲ ἐκ Παρισίων τὴν 20 Ἰουνίου καὶ διευθύνθη εἰς Σπᾶ, ὅπου ἀνέμενεν αὐτὸν ἡ αὐτοκρατορία.

(Ἐκ τῶν ὑπομνημ. τοῦ δουκὸς Richelieu.)

ΠΑΛΑΤΙΟΝ

ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΝΟΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

— 000 —

Ἐν τοῖς φυλλαδίοις 167, 169 καὶ 170 ἐδημοσιεύσαμεν ὀλίγας τινὰς εἰδήσεις περὶ τῆς Πομπηίας παρθένους καὶ ἐννέα ἡ δέκα ἀπεικονίσματα ναῶν, οἰκιῶν, κτηνῶν, κλ. Ὁ ἀναγνώστης παραβάλλων τὴν κομψότητα τῶν κτιρίων τούτων καὶ τὸν πλοῦτον τῶν κοσμημάτων αὐτῶν, πρὸς τὴν ἀφάειαν τῶν καθ' ἡμᾶς οἰκοδομῶν, αἰτίνες κατὰ τὸ ἀνετον μόνον μέρος ὑπερτεροῦσιν ἴσως τῶν ἀρχαίων, θὰ ἐθαύμασε βεβαίως πῶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, χρόνοις μιμησεως, ὅτε μετὰ τοσούτων αἰῶνων ὠδίνας κατέστη ἐπὶ τέλους στείρα ἡ φαντασία, ἡμελησε καὶ